

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE

WE SRZODE DNIA 17. CZERWCA ROKU 1767.

Z TUREK

lecz kupione od pogranicznych
panny do Sztambułu posyłać.

Z Carogrodu d. 15. Maia.

Mówią tu, za rzecz pewną, że
Porta Ortomańska uczyniła pokóy
z Georgianami pod dokładem,
ażeby oni placili Sułtanowi Try-
butu rocznego 18,000 piastrów i
corok daw li do Szaranu 24 Pan-
ny. Jest pod bieństwo, że po-
nieważ ta ostatnia danina była
przyczy ą wojny, Georgianom
pozwolono nie z swego narodu,

Z WŁOCH

Z Wenecyi d. 18. Maia.

Dwa okręty nasze woienne
odebrały rozkaz, aby z trzema
inshemi stojącemi w Porcie Ma-
hon i z kilka statków mniejszych
udały się pod Algier. Komen-
dant tey Floty ma przymusić
Deia tamiecznego do podpisania
przeizłych Traktatów, co gdy

by żadną miarą uczynić nie
chciał, ma ien u woynę wypó-
wiedzieć i szturm przypuścić
zaraz do pomienionego Miasta.

Z A N G L I I.

Z Londynu d. 24. Maia.

Onegdaj Król Jmć zasiadał w
Parlamencie dla potwierdzenia
kilku ustaw, 1 na zebranie
1500,000 Funtów Szterlingów
przez Lotteryę, 2 aby z tey sum-
my długi żeglugi były wypłaco-
ne, 3 pozwolenie wolnego do-
wozu ryżu, *Sago i Formacelli* z
Ameryki, 4 podwyższenie cla na
Cudzoziemskie płótna. Jeszcze
Parlament nie zakończył sprawy
Towarzystwa Kupieckiego In-
dyjskiego; kazał oznaymie Do-
zórcom handlu, że wola Jego jest,
aby to Towarzystwo bez pozwo-
lenia nie podwyższało prowizyi
od kapitału nad 10 od sta. Z tey
przyczyny było zgromadzenie
powłzechne pomienionego To-
warzystwa, które trwało od 9
godziny poranney do 5 drugie-
go dnia, i postanowiło. 1. Prosić
Parlament, aby przyjął przez
trzy następujące lata albo 400,000
Funtów Szterlingów corok, albo
połowę zysku handlowego, 2
aby dał wolność nieograniczoną
względem prowizyi od kapita-

łu. Z tym wysłani są Deputaci
do niższej Izby Parlamentu,
który zaraz naradziwszy się nad
podanemi propozycyami, przy-
jął 400 000 Funtów Szterlingów,
a wreszcie sobie zowawil ułóże-
nie prowizyi od kapitału. Wiel-
kie nieukontentowanie Kupcy
Angielscy i Holendersey z tego
postanowienia pokazują. Mini-
ster Portugalski, a ponim Mini-
ster Algierski odebrawszy listy
od swoich Dworów mieli umowy
wczora z Hrabią *de Shalburne* i
Generałem *Comway*, Admiral *Mo-
ore* wyjechał do *Plymouth* dla ob-
ięcia komendy nad tamecznym
Portem. Z Warłatatów Okrę-
towych około 300 Cieślów od-
prawilo się, ktorzy albo do łó-
wienia ryb albo do służby Cudzo-
ziemskiej się udadzą.

Z Londynu d. 25. Maia.

Król Jmć z całą swoją Familią
przeniósł się na lato do *Richmond*.
Xiążę Dziedziczny Brunświcki
przemieszka jeszcze w Anglii do
jesieni następującej w *Windsor*,
gdzie Pałac dla niego jest napra-
wiony. Ugoda, ktoreyeśmy się
spodziewali z Portugallią skutku
nie weźmie. Listy Lizbońskie
prywatne oznaymują, że Dwór
tameczny ściśle się złączył z
Francyją, i uczynił z Hiszpanią

Traktaty handlowe pod dokładem, że wełniane towary ma z Francyi brać, a Francuzi wzajem Tabakę Brazyłką. A za tym handel, przyiażń i przymierza między Anglią i Portugallią koniec wziąć muszą. Podobno ni Hiszpania ni Portugallia nie widzi, iakie ztąd skutki wyniknąć mają. Anglia tym czasem pewne ma sposoby do zemśczenia się nad obiema temi Państwami. Gibraltarckie listy upewniają, że Flota Hiszpańska będąca w Kartagenie z 14 okrętów złożona ma wypłynąć do brzegów Barbarzyńskich pod Algier. Jedna Dama Katarzyna *Aulay*, która wielce się wślawiła, wydana przez siebie Historyą Angielską we trzech tomikach, zaproszona jest od Pana *Paoli* na Korsykę. Nie dawno ona dedykowała pismo o rządach Demokratycznych pomienionemu Generałowi. Mówią tu, że Admiral *Hawke* będzie uczyniony Lordem Irlandzkim.

Z A M E R Y K I.

Z Boston z Nowey Anglii dnia 9. Marca. Dnia 6 tego miesiąca czytano na zgromadzeniu przedniejszych Obywatelów tutajszych list pisany z Anglii, który

się kończył temi słowy: „Jeśli walze zgromadzenie dopuści się „rządzić wyuzdaną i ślepą namiętnością, przyidzie zapewne „do tey nędzy, z ktorey z większą „trudnością wynidzie, niż „myśli. Zgromadzenie to kazało ogłosić, że te słowa są najszczerbiwszym nagrawaniem się, że uszczerbiają przywileiom, i oczewiście pokazują, że ta osoba, która piłała ten list, jest nieprzytacielem Prowincyi.

Z N I E M I E C

Z Królewoa d. 29. Maia.

Przeszley Srzody stanęły Regimenta piezsz z Dragonią *de Meyer* w obozie pod tutejszym Miatcem. Regimenty *Putkammer*, *Meblin* i *Sidow* rozłożyły się w tutejszym Mieście. Wszystkie te woyska będą czyniły ćwiczenia żołnierkie codzien przed Feldmarszałkiem Panem *de Lehwald*.

Z Hannoveru d. 30. Maia.

Ostatnie listy Londyńskie upewniają, że Xiążęta *d'York* i *Glocester* razem z Xiążęciem Dziedzicznym Brunswickim i Xiężną jego żoną mieli wyjechać dnia 20 z tamtąd do Niemiec. Maią się zabawić przez kilka miesięcy w *Montarillant*, przeto w tym

Pałacu należyte do ich przyięcia są uczynione rozporządzenia.

Z Lipska d. 30. Maia. Z Hiszpanii pewną wiadomość mamy, że tam wielkie czynią przygotowania do wojny. Pomnażanie nadzwyczajne tamecznego wojska Politykom daje powód do różnych myśli. Lekkie chorągwie już wynoszą 20 tysięcy ludzi. Wersownicy Hiszpańscy po różnych Miastach Niemieckich zbierają żołnierzy. Tym czasem we wszystkich Portach uzbierają okręty, które po większej części stoją na pogotowiu, czekając pierwszego rozkazu.

Z Lipska d. 4. Czerwca.

Listy Wetzlarckie upewniają, że między Subdelegatami na Sądach tameczne zellanami pogażana jedność i zgoda panuje. Wszyscy z wielką usilnością pilną spraw. Żadnych ceremoniałów nie używają. Pieszko oddają sobie wiary. Zasiadania są częste. Dwóch jeszcze Subdelegatów tam nie przybyło, to jest: Wolfenbütelki i Müsterki. Z Danii mamy, że Król Jmé Duński podróż swoją do Niemieckich państw swoich odłożył nadzieję do terazniejszego miesiąca. Wy-

dał Edykt dnia 12 Maia, ażeby podatek był rozporządzony nie według liczby głów, lecz według majątku każdego iego poddanego.

Z SZWECYI

Z Sztokolmu d. 15. Maia.

Edykt przeszłego roku wydany na zniesienie zbytków porządane czyni skutki. Skrzętność i Gospodarstwo szerzy się między wszystkimi tego Państwa obywatelami, a osobliwie między wieśniakami. Chłopi w różnych parafiach zgromadzili się sami sobie przepisali materye na odzienie, odrzucają iedwabne i inne kosztowne, postanowili także, aby na wesela ślubne i na stypy pewną liczbę gości zapraszano. Przepisali pewną miarę gorzalki, za którą więcej żadnemu nie wolno wypić pod karą naznaczoną. Był dawny zwyczaj w Szwecyi, że Chłopianki iak mogły naykoczowniej ubierały się do ślubu, i na ten koniec w każdej parafii ohowano suknie do naięcia. Zwyczaj ten dobrowolną ustawą samych Wieśniaków jest teraz zniesiony. Baron de Höpken Prezydent Grodu Rewizyi otrzymał pozwolenie na złożenie urzędu swego.

S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

WE SRZODĘ DNIA 17. CZERWCA ROKU 1767.

Z Rzymu d. 27. *Maja*. Ociec S. chcąc dać pomoc konieczną w tych okolicznościach potrzebną Kamerze Apostolskiej wyznaczył dla niej tyśiąc Akeyi z Góry S. Piotra, z których każda wynosi 114 Talarów. X. *Aquaviva* wyjechał ztąd na prezydencją Urbińską: a X. *Pignatelli* na Wicelegacyą Ferrariską, X. zaś *Vicentini* na Wicelegacyą Aweniońską.

Od *Włoskich Granic* d. 28. *Maja*. Korfykanie całe już zdobyli Wysep *Kapraiz*: na który General *Paoli* wysłał 200 ziwego narodu, co przedtym skazani byli od niego na wygnanie między góry. Same tych ludzi opisanie jest okropne. Odzienia żadnego nie mają, lecz tylko pokryci są skórami zwierzęcemi. Same tylko oczy i nos postać ludzką na nich utrzymują. Każdy ma mułzkiet krótki, nóż i psa wielkiego, którego z sobą prowadzi. Francuzi z Korfyki wkrótce mają ustąpić.

Z *Kadix* d. 5. *Maja*. Okręt Tryumfującym nazwany wyszedł ztąd 21 przeszłego miesiąca do Neapolu, dokąd wiezie 400 tyśięcy Piastrów do skarbku Króla obu Sycylii. Eskadra Francuska pod dozorem Hrabi *de Breugnon* Posła W. do Króla Marokańskiego stanęła także w tuteyszym Porcie dnia 16 przeszłego miesiąca. Wzięła tu pieniądze na wykupienie Francuzów będących w niewoli w Barbaryi. Udała się do *Safy*, gdzie pomieniony Portel wysiadzie na ląd.

Z Paryża d. 25. Maia. *Z Epernay* oznajmia, że od dnia 16 tego miesiąca przez trzy dni wielkie mrozy trwały w Szampanii. W niektórych zaś Prowincjach śnieg wypadł na dwa cale wwyż. Wziytek e tam winne latorośle wymarły. Okręt Towarzystwa Kupieckiego Indyjskiego pod komendą Pana *Marion* powrócił z wypu Francuzkiego do *Orient* dnia 9 tego miesiąca. Ładunek składa się z czternastu tysięcy paków kawy Burbońskiej i z drzewa hebanowego. *Z Lugdunu* oznajmia, że Król Neapolitański przyśłał w podarunku Akademii nauk tameczney pięć wielkich Tomów opisujących rozwaliny znalezione Miasta *Herculanum* z kopersztychami wżyskich osoblności. *Akademia des Jeux Floraux* Toloskańska rozda dnia 3 Maia 1768 nagrody. Pierwsza z tych jest wyznaczona za Odę, druga za mowę z materyi, że Urzędy Cywilne niemniej są Państwu potrzebne, jako i Woytkowe. Trzecią za wiersze na pochwałę Najswiętszey Panny, czwartą za Elegię, piątą za list wiakieykolwiek materyi. *Z Aigle* z *Dzierżawy Alençon* oznajmia, że tam pewny prywatny Człowiek wynalazł machinę Ekonomiczną, za użyciem której roboty rzemieślnicze we troy nałób ulacniają się. Tenże sam wynalazł także machinę do robienia świecy, za pomocą której jeden człowiek może wiednym dniu 1500 świec odlać.

Z Boston z Nowey Anglii d. 16. Marca. Zjazd powszechny obrał przelzłego tygodnia PP. *Hutchinson, Brattle i Scheaffe* na ustanowienie granic z Komisarzami Nowego *Jorku*. Dnia 4 Zjazd podał pismo następujące Panu *Bernard* Wielkorządcy tey Prowincyi.

Za pozwoleniem W. Pana.

Jzba Posłów odpowiadając na propozycyą podaną dnia 30 Stycznia prosi, aby mogła uważć, że mocą tylko ustawy i karty Królewskiey Wielkorządca i Rada ma władzę brać pieniądze ze skarbu, a to iedynie stosując się do ustaw, które mają albo mogą mieć powagę w Prowincyi. Ta klauzula ubeśpiecza dla zjazdu władzę ułożenia, stanowienia i rozporządzenia taxy, a byłaby bez żadnego waloru, czego się barzo obawiamy, gdyby zjazd pomieniony musiał z rozkazu Wielkorządcy i Rady stano-

włó taxy, podatki, i inne na dobra i Obywatelów wkładać ciężary. Przeto WacPan dając rozkaz za pochwaleniem Rady, aby Kompania Artylleryi w Zamku była opatrzona przeciw istocie samey Przywileiu tey Prowincyi postąpiłeś, w której władza wszystkich urzędów jest określona i opisana. Jeśli jednak konieczna potrzeba przymuszała do tego postępku, dziwujemy się że WacPan na przelżym zasiadaniu nie o tym nam nie oznaymił, i na teraznieyszym to oznaymienie na ostatek odłożył. Z tey przyczyny Jzba Posłów zasadzając się na swoich prawach spodziewa się, że takie interessa bez odwłoki iey będą przekładane, i nie może zamilczeć, iż wszelka w tym odwłoka jest naruzeniem naszych przywileiów. Lecz iż pozwoli WacPan tak nam się wyrazić, rzecz nieznośniey za ieszczé jest dla nas oznaymienie o Akcie uczynionym w Parlamencie, mocą którego WacPan z Radą wkładasz ciężar na Prowincyą. Papiery śiępłowane ogalać nas z fundameatalnego i istotnego prawa Brytańskiego, to jest odeymowały nam przywilej wyięcia od wszelkiey inney taxy, na którąbyśmy się sami dobrowolnie niezgodzili, i któreybyśmy sami nieustanowili. Poznaiemy ważność i wielkość tego prawa i przeto nie możemy, tylko wielki żal okazać, jeśli w rzeczy samey jest iaki takowy Akt Parlamentu, który nie mniej ułzczebia naszym przywileiom, iako i pełne rozruchów pomienione p pery. WacPan teraznieyszym postępkim umówiwszy się z Radą włożyłeś iarzmo na Obywatelów tey Prowincyi nie badając się o naszym w tym zdaniu, i odebrałeś tym sposobem nam władzę do dania dobrowolney iakiey Oyczyznie pomocy.

Z Wiednia d. 6. Czerwca. Gorączka i bóle dnia trzeciego srożyły się iako i pierwey, spoczynek iednak choć przerwany miała Cesarzowa Królowa Jey. Noc ze 3 na 4 spokojnie przeszła, a nazajutrz rano gorączka się zimniejszyła. Opa na twarzy ośchła, na innych zaś członkach natężała się i rozpadała. Dnia 4 wszystkie bóle umniejszyły, i noc także była spokojna chociaż sen przerwany. Dnia 5 gorączka ułtawać za

częła, ospa zupełnie na twarzy oschła. Wczorayszy dzień po-
nyślnie przeszedł, noc jednak była niepokojna. Z tym wszyst-
kim jesteśmy w niezawodney nadziei widzieć wkrótce Panią
nałzę w pożądanym zdrowiu, o które nie przestają jeszcze pod-
dani wszyscy wdychać do Najwyższego.

Z WARSZAWY DNIA 17. CZERWCA.

Król Jmć P.N.M. wraz z Papami tu przytomnem. dnia za-
onegdajszego z okazji doroczney Uroczystości Świętey Troy-
cy był przytomny odprawiającemu się w Kollegiacie tuteyszey
nabożeństwu.

Xiężna Jeymć Małżonka Królewica Jmci Polskiego Karo-
la po kilka dniowym tu przy codziennym oddawaniu sobie od
Państwa wizyt zabawieniu w przeszłą Niedzielę do Opoła, a
Xiążę Jmć Lubomirski Woiewoda Lubelski do Radomia oddalili
się ztąd, dokąd Jmć Pan Granowski Woiewoda Rawski, tudzież
Jmć P. Mniszech Marszałek Nadworny Koronny wraz z Jeymeią
Małżonką swoią powracając z Dobr swoich Wielko-Polskich,
świeżo przybyli.

Jmć P. Sołnowski Pisarz Polny W. X. Litt. pożegnawszy
J. K. Mć P.N.M. w przeszłym tygodniu powrócił ztąd do wła-
sności swoich.

Dnia 15 tego miesiąca ziechali się tu Jchmć PP. Sędziowie
Ziemscy, Staniszewski Sędzia, Puchala Podśędek i Sobolewki
Pisarz, którzy z Prawa zaczęli swe Sądy i te mają kilka Nie-
dziel kontynuować dla powszechney sprawiedliwości.

*Podaje się do wiadomości wszystkich do Kompanii Manufaktur Wel-
nianych należącym, którzy na założenie funduszu potrzebnego w prze-
szłym Roku 60 Czerw: Złotych zaliczyli, iako teraz przypadający dru-
gi Termin na Willię S. Jana się kończy, w którym według początkowey
umowy od wszystkich dobrowolnie przyjętey, a od Najbliżniejszego Pa-
na Konfirmowaney, kto nie zapłaci swo awdzińcia Czerw: Złotych za
każdą Akcyą, pierwsza Rata przepadał ma na profit Kompanii, oczym
iż doniesiono w Gazetach dnia 9 Maja.*